

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România (www.ier.ro). Permiseunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

Traducere din limba franceză

Consiliul Europei

Curtea Europeană a Drepturilor Omului

Secția a treia

Cauza MATACHE ȘI ALȚII contra ROMÂNIEI

(cererea nr. 38113/02)

Hotărâre

Strasbourg

19 octombrie 2006

Această hotărâre va deveni definitivă în condițiile definite la articolul 44 § 2 al Convenției. Poate suferi modificări de formă.

În cauza Matache și alții contra României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (secția a treia), reunită în camera formată din:

Domnii B. M. ZUPANCIC, președinte,

C. BIRSAN,

V. ZAGREBELSKY,

E. MYJER

DAVID THOR BJORGVINSSON,

Doamnele I. ZIEMELE,

I. BERRO-LEFEVRE, judecători

și Domnul V. BERGER, grefierul secției,

După ce a deliberat în camera de consiliu din 28 septembrie 2006,

Pronunță următoarea hotărâre, adoptată la această dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 38113/02) îndreptată împotriva României prin care trei cetățeni ai acestui stat, Domnul Constantin Matache și Doamnele Elena Matache și Zenovia Spîncean (“reclamanții”), au sesizat Curtea la data de 14 octombrie 2002 în temeiul articolului 34 al Convenției de Protecție a Drepturilor Omului și Libertăților fundamentale (“Convenția”).

2. Guvernul român (“Guvernul”) a fost reprezentat de împuternicitul său, Domnul B. Aurescu, apoi de Doamna Roxana Rizoioiu și în final de Doamna B. Ramașcanu, care i-a înlocuit în funcții.

3. La data de 24 octombrie 2003, Curtea (secția a doua) a decis să comunice cererea Guvernului. Prevalându-se de articolul 29 § 3 al Convenției, el a decis că vor fi examinate în același timp admisibilitatea și temeinicia cauzei.

4. La 1 noiembrie 2004 Curtea a modificat componența secțiilor sale (art. 25 § 1 al regulamentului). Prezenta cerere a fost repartizată celei de-a treia secții remaniată astfel (articolul 51 § 1).

5. La 3 februarie 2005, camera a invitat Guvernul să prezinte observații suplimentare în privința eficienței legilor de reparație în urma naționalizării bunurilor.

DE FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE SPEȚEI

6. Reclamanții, frate și surori, s-au născut în 1934, 1936 și respectiv în 1940 și locuiesc în Ploiești.

7. Printr-o sentință din 23 mai 2002, judecătoria Brăila a modificat o hotărâre a Primăriei din Jirlău (“Primăria”) și a constatat că reclamanții aveau dreptul de a încasa, cu titlu de reparație, în același timp 8.121.355.670 lei românești (ROL) pentru o moară, 4.647.835.922 ROL pentru utilajul său și 464.779.000 ROL pentru terenul aferent, imobile care au aparținut părinților lor și care au fost naționalizate în 1949. Ea a reținut de asemenea că în temeiul legii nr. 10/2001 (“legea nr. 10”), Primăria avea obligația de a transmite sentința, imediat ce va fi devenit definitivă, Prefecturii Brăila (“prefectura”) pentru a centraliza datele în vederea plății despăgubirilor.

În lipsa apelului părților această sentință a devenit definitivă.

8. La 3 iulie 2002 reclamanții au notificat sentința primăriei.

9. La 12 iulie 2002 ei au cerut prefecturii plata sumelor acordate de tribunal. Aceasta din urmă i-a informat asupra imposibilității plății din cauza lipsei unei decizii a primăriei în acest sens luată în conformitate cu sentința din 23 mai 2002. Ea i-a asigurat că, imediat ce o asemenea decizie îi va fi transmisă, o va executa, în conformitate cu dispozițiile legii nr. 10.

10. La 29 iulie 2002, executorul judecătoresc a ordonat primăriei să plătească reclamanților suma fixată de tribunal.

11. La 30 iulie 2002 primăria a luat o hotărâre prin care recunoștea reclamanților dreptul de a li se plăti reparația ordonată prin sentință. Ea a decis apoi transmiterea tuturor documentelor justificative la prefectură pentru ca aceasta să poată plăti sumele în cauză.

12. În urma unei noi cereri formulată de executorul judecătoresc, primăria l-a informat, la 6 noiembrie 2002, că nici-o plată nu va fi efectuată înainte de adoptarea de către Ministerul Finanțelor a normelor pentru aplicarea legii nr. 10 privind plata reparațiilor ordonate de instanțe.

13. În paralel, primăria a formulat în fața tribunalului județean Brăila o contestație împotriva executării sentinței din 23 mai 2002. La 3 decembrie 2002 respectivul tribunal a dat câștig de cauză contestației, considerând că executorul judecătoresc înțelese greșit dispozitivul respectivei sentințe, care nu făcuse decât să constate sumele datorate reclamanților. În consecință, primăria nu era obligată să le plătească orice, sumele trebuind să fie centralizate de prefectura care îi va plăti ulterior în temeiul dispozițiilor legii nr. 10.

Asupra apelului reclamanților Curtea de apel Galați a decis din nou asupra contestației și, într-o hotărâre din 20 februarie 2003, a ajuns la aceeași concluzie ca și tribunalul județean.

Sesizată printr-un recurs împotriva respectivei hotărâri, Înalta Curte de casație și justiție, printr-o hotărâre definitivă din 16 decembrie 2003, respinge drept tardivă contestația primăriei fără a rejudeca fondul.

II. DREPTUL INTERN PERTINENT

14. Reglementarea internă pertinentă, și anume extrasele din codurile civil și de procedură civilă și din legea nr. 188/2000 asupra executorilor judecătorești este descrisă în decizia *Roman și Hogeia contra României* (nr. 62959/00, 31 august 2004).

15. Extrasele pertinente ale legii nr. 10/2001 asupra regimului juridic al bunurilor imobile confiscate abuziv de către stat în perioada 6 martie 1945 și 22 decembrie 1989 și modificările sale prin legea nr. 247/2005 se regăsesc la paragraful 23 al hotărârii *Străin și alții contra României*, nr. 57001/00, 21 iulie 2005 și la paragrafele 23-24 ale hotărârii *Porteanu contra României*, nr.4596/03, 16 februarie 2006.

16. Legea nr. 247/2005 prevede că despăgubirea la care au dreptul persoanele care nu obțin restituirea imobilului naționalizat și a cărei sumă este fixată în urma unei proceduri administrative de către comisia centrală, este constituită dintr-o participație la un organism de plasare a valorilor mobiliare, organizat sub forma societății pe acțiuni Proprietatea. În principiu, beneficiarii unei asemenea despăgubiri primesc titluri de valoare ce vor fi transformate în acțiuni, atunci când Proprietatea va fi cotată la bursă. De altfel, articolul 3 al legii mai sus menționată precizează că titlurile de valoare nu pot fi vândute înainte de transformarea lor în acțiuni.

17. La 29 decembrie 2005, Proprietatea a fost înscrisă în Registrul Comerțului al Municipiului București. Pentru ca titlurile de valoare să poată fi transformate în acțiuni emise de Proprietatea și ca aceste acțiuni să poată face ulterior obiectul tranzacțiilor pe piața financiară, trebuie ca mai întâi să se urmeze procedura de acceptare din partea Consiliului Național al Valorilor Mobiliare ("CNVM"). Conform calendarului estimativ al Proprietatea, care a fost modificat de mai multe ori, intrarea efectivă în bursă este prevăzută pentru sfârșitul anului 2006.

DE DREPT

I. ASUPRA ÎNCĂLCĂRII INVOCATE DE ARTICOLUL 6 § 1 AL CONVENȚIEI

18. Reclamanții se plâng că executarea sentinței din 23 mai 2002 le-a împiedicat dreptul lor de acces la un tribunal, așa cum este prevăzut de articolul 6 al Convenției, care prevede astfel:

“Orice persoană are dreptul la audierea cauzei sale (...) de către un tribunal (...) care va hotărî (...) asupra contestațiilor asupra drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil (...)”.

A. Asupra admisibilității

19. Curtea constată că această cerere nu este clar nefondată în sensul articolului 35 § 3 al Convenției. Ea relevă de altfel că aceasta nu se lovește de nici-un alt motiv de inadmisibilitate. Trebuie deci să fie declarată admisibilă.

B. În fond

20. Guvernul consideră că singura obligație exigibilă impusă de sentința din 23 mai 2002 era cea a primăriei de a trimite dosarul la prefectură și că a fost executată. În opinia sa, sentința nu era executorie în privința sumelor stabilite de tribunal, acestea nu constituiau o creanță sigură și exigibilă, în măsura în care puteau fi plafonate (conform articolului 40 al legii nr. 10). Poziția instanțelor hotărând asupra contestației împotriva executării sentinței a confirmat-o și faptul că această contestație a fost în sfârșit respinsă ca tardivă nu schimbă soluția fondului.

În consecință, Guvernul consideră că sentința din 23 mai 2002 a fost executată, nici-o altă obligație nereieșind de aici pentru autorități.

21. În observațiile sale suplimentare din 7 martie 2005 Guvernul menționează că neexecutarea eventuală a sentinței din 23 mai 2002 nu se pune decât începând din 16 decembrie 2003, dată la care contestația împotriva executării înaintată de primărie a fost respinsă.

22. În orice caz, el consideră că întârzierea în executare este justificată prin complexitatea procesului legislativ pentru adoptarea legii speciale pentru reparație.

Citând cauza *Prințul Hans-Adam II de Liechtenstein contra Germaniei* ([GC], nr. 42527/98, § 44, CEDO 2001-VIII), Guvernul consideră că restricția impusă dreptului de acces al reclamantilor la un tribunal prin adoptarea tardivă a legii de reparație urmărea un scop legitim și era proporțională și nu aduce deci atingere respectivului drept.

Trebuie menționat că au fost emise circa 210.000 notificări pentru restituire în temeiul legii nr. 10, suma indemnizațiilor ridicându-se la 70% din bugetul de stat din 2003. Dată fiind complexitatea problemei, el consideră că adoptarea legii speciale era justificată și că termenul de un an prevăzut pentru adoptarea sa era proporțională cu scopul legitim urmărit de lege.

23. Reclamantii se opun tezei Guvernului. Ei menționează că dreptul lor la plata despăgubirii nu este întemeiat pe decizia primăriei din 30 iulie 2002, ci pe sentința din 23 mai 2002, care este executorie în ceea ce privește plata sumelor fixate.

24. Curtea constată că în cazul în speță există o controversă asupra eficienței sentinței din 23 mai 2002 și obligațiilor pe care aceasta le impune autorităților. Astfel, o parte din autoritățile sesizate cu executarea au considerat că sentința era executorie ca atare (paragrafele 9 și 10 de mai sus), în timp ce primăria nu a considerat-o niciodată executorie. Această controversă nu a fost soluționată de instanțele care au hotărât asupra

conestației împotriva executării sentinței, în măsura în care respectiva contestație a fost în final respinsă ca tardivă. Amintind că nu este sarcina sa să interpreteze legislația națională (*Brualla Gómez de la Torre contra Spaniei*, hotărârea din 19 decembrie 1997, *Culegere de hotărâri și decizii 1997-VIII*, pag. 2955, § 31), Curtea consideră că nu este necesar să analizeze această controversă, în măsura în care ajunge la concluzia că într-o ipoteză ca și în alta dreptul de acces al reclamantilor la un tribunal a fost oprit din motivele care urmează.

1. Obligația de plată reieșită direct din sentință

25. Presupunând că faptul că instanțele au stabilit suma datorată reclamantilor cu titlu de despăgubire este suficientă pentru a face obligația de plată executorie, Curtea amintește că sentința din 23 mai 2002 nu a fost nici executată sau modificată în urma exercitării unei căi de atac prevăzută de lege. În plus, motivele pe care administrația le-ar fi putut invoca pentru a justifica o imposibilitate obiectivă de executare nu au fost niciodată aduse la cunoștința reclamantilor prin intermediul unei decizii a justiției sau administrativă formală (*Sabin Popescu contra României*, nr. 48102/99, § 72, 2 martie 2004).

26. Ori, executarea unei sentințe sau a unei hotărâri, indiferent a cărei instanțe este, trebuie să fie considerată ca făcând parte integrantă din “proces” în sensul articolului 6 al Convenției. Dreptul la un tribunal ar fi iluzoriu dacă ordinea juridică internă a unui stat contractant ar permite ca o decizie judiciară definitivă și obligatorie să rămână inefficientă în detrimentul unei părți (*Imobiliara Saffi contra Italiei* [GC], nr. 22774/93, § 63, CEDO 1999-V).

27. Curtea nu împărtășește poziția Guvernului conform căreia autoritățile nu erau obligate să execute sentința decât începând de la data la care contestația împotriva sentinței a fost respinsă. Ea amintește că administrația constituie un element al statului de drept, interesul său identificându-se cu cel al unei bune administrări a justiției și că dacă administrația refuză sau omite să se execute sau întârzie să o facă, garanțiile de la articolul 6 de care a beneficiat justițiabilul în timpul etapei judiciare a procedurii pierd orice rațiune de a fi (*Hornsby contra Greciei*, hotărârea din 19 martie 1997, *Culegere* 1997-II, pag. 510-511, § 41).

28. În plus, nu este cazul să se ceară unui individ, care a obținut o creanță împotriva statului în urma unei proceduri judiciare, să demareze ulterior o procedură de executare forțată pentru a obține despăgubirea (*Metaxas contra Greciei*, nr. 8415/02, § 19, 27 mai 2004).

2. Plata netrebuind să fie făcută decât după adoptarea legii speciale

29. Presupunând, așa cum indică Guvernul, că sentința din 23 mai 2002 nu conferă reclamantilor dreptul la plata sumelor stabilite de tribunale și că despăgubirea trebuie să fie stabilită ulterior, în temeiul unei legi speciale, Curtea consideră, la fel ca reclamantii, că dreptul lor de a li se plăti o despăgubire având drept bază sumele stabilite de instanțe decurge în orice caz din sentința din 23 mai 2002 și nu din decizia administrativă ulterioară.

30. Ori, ea a constatat deja că chiar dacă legea nr. 247/2005 de modificare a legii nr. 10 garantează, teoretic vorbind, un drept la o despăgubire pentru persoanele care se află într-o situație similară celei în speță, lipsa prelungită a despăgubirii nu este luată în calcul de această lege (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Porteanu* citat anterior, § 34). În

plus, Curtea nu are nici-o indicație asupra perspectivelor de succes ale unei proceduri bazată pe această nouă lege.

Ori în cazul prezent, deși suma despăgubirii a fost fixată într-o primă etapă la 23 mai 2002, în prezent, adică după patru ani, ea nu a fost nici efectiv plătită reclamanților nici cel puțin examinată în vederea unei eventuale plafonări.

31. În consecință, prin jocul legilor, deși reclamanții au obținut fixarea despăgubirilor la 23 mai 2002, ei nu pot totuși să le încaseze. Sentința din 23 mai 2002 este astfel inefficientă, punând în cauză dreptul însuși al reclamanților de acces la un tribunal.

Asupra acestui punct Curtea amintește că dacă dreptul de acces la tribunale nu este absolut și se pretează la limitări implicit admise, deoarece ordonă prin natura sa însăși o reglementare a statului, aceste limitări nu pot restrânge accesul oferit individului într-un fel sau până într-un punct astfel încât dreptul să fie atins în propria sa substanță. De asemenea, o asemenea limitare nu se leagă de articolul 6 § 1 decât dacă tinde către un scop legitim și dacă există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul vizat (*Prințul Hans-Adam II de Liechtenstein citat anterior*, § 44).

32. Curtea admite, la fel ca Guvernul, că limitarea dreptului de acces al reclamanților la un tribunal urmarea un scop legitim, în măsura în care corespundea necesității de a adopta o lege în domeniul de interes general care constituie restituirea imobilelor naționalizate. Cu toate acestea, fără a neglija complexitatea problemei de soluționat, ea consideră că o sarcină disproporțională atârână pe umerii reclamanților, în măsura în care, la distanță de peste patru ani de la stabilirea despăgubirilor și, mai ales, de

peste un an de la adoptarea acestei noi legi, ei încă nu le pot încasa și nu au nici-o garanție că vor primi respectivele sume în viitorul apropiat.

33. Prin urmare, Curtea ajunge la concluzia că în orice caz s-a încălcat articolul 6 § 1 al Convenției.

II. ASUPRA ÎNCĂLCĂRII INVOCATĂ DE ARTICOLUL 1 AL PROTOCOLULUI NR.1

34. Reclamanții denunță o atingere adusă dreptului lor de proprietate din cauza neexecutării sentinței din 23 mai 2002. Ei invocă articolul 1 al Protocolului nr. 1, care prevede astfel:

“Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi privat de proprietatea sa decât din cauza unei utilități publice și în condițiile prevăzute de lege și principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului pe care îl dețin statele de a pune în vigoare legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosirea bunurilor în conformitate cu interesul general sau pentru a asigura plata impozitelor sau altor contribuții sau amenzilor.”

35. Guvernul contestă această teză, subliniind că reclamanții nu au o creanță stabilită și exigibilă. El citează cauza *Constandache contra României* ((decizie), nr. 46312/99, 11 iunie 2002).

În plus, el consideră că Parlamentului îi revine sarcina de a adopta o lege de reparație și că o eventuală ingerință rezultată dintr-o neadoptare era prevăzută de lege, adică articolul 40 al legii nr. 10 și ordonanțele de urgență a Guvernului care au prelungit ulterior termenul prevăzut și urmarea un scop legitim cu care era proporțional, dată fiind

în special complexitatea procesului de reparație. El consideră în fine că acest caz este diferit de cauza *Almeida Garrett, Mascarenhas Falcão și alții contra Portugaliei* (nr. 29813/96 și 30229/96, § 54, CEDO 2000-I) în care Curtea a constatat încălcarea articolului 1 al Protocolului nr. 1 în măsura în care o perioadă de 24 de ani s-a scurs fără ca reclamanții să încaseze despăgubirea.

36. Reclamanții contestă poziția Guvernului, estimând că au un drept executoriu de a obține sumele ordonate prin sentința din 23 mai 2002 pe care autoritățile continuă să nu le acorde.

37. Curtea relevă că această plângere este legată de cea examinată mai sus și trebuie deci de asemenea să fie declarată admisibilă.

38. Dacă se acceptă că sentința din 23 mai 2002 este direct executorie, Curtea amintește că a fost deja hotărâtă în asemenea cazuri încât neexecutarea implică o încălcare a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (a se vedea cauzele *Metaxas* citată anterior, *Prodan contra Moldova*, nr. 49806/99, §§ 60-62, CEDO 2004-III, și *Sandor contra României*, nr. 67289/01, §§ 34-37, 24 martie 2005).

Ea nu vede nici-un motiv să se îndepărteze, în cazul în speță, de concluzia la care a ajuns în cauzele citate anterior.

39. Dacă plata reparațiilor nu trebuie făcută decât după adoptarea legii speciale, Curtea amintește mai întâi că reclamanții au obținut o primă evaluare a despăgubirilor la care aveau dreptul la 23 mai 2002. Cu toate acestea, aceste sume nu au fost plătite, deoarece statul nu a adoptat legea specială decât în cursul anului 2005. În plus, până în prezent, adoptarea noii legi nu a adus vreo speranță pentru reclamanți de a primi plata despăgubirilor în viitorul apropiat.

40. Ori, dreptul reclamanților de a încasa reparația este prevăzut de legea nr. 10, ceea ce face să aibă o creanță care constituie o valoare patrimonială protejată de articolul 1 al Protocolului nr. 1, în sensul jurisprudenței Curții (*Pressos Compania Naviera S.A. și alții contra Belgiei*, hotărârea din 20 noiembrie 1995, seria A, nr. 332, pag.21, §§ 29 și 31, și *Kopecký contra Slovaciei* [GC], nr.44912/98, § 52, CEDO 2004-...).

Asupra acestui punct, Curtea nu împărtășește poziția Guvernului conform căreia nefiind exigibilă creanța reclamanților nu implică aplicabilitatea articolului 1. Ea amintește că prin inacțiunea statului, care nu a adoptat legea specială și nu a făcut demersuri în vederea plății reparațiilor pentru bunurile naționalizate, sumele vor mai putea fi modificate în temeiul plafonării și că reclamanții încă nu și-au încasat despăgubirea.

41. Curtea consideră că în cazul în speță există o ingerință în dreptul reclamanților de a primi despăgubiri. La fel ca Guvernul, Curtea admite că această ingerință era prevăzută de lege, și anume articolul 40 al legii nr. 10 și urmărea un scop legitim de interes general.

42. Rămâne deci de stabilit dacă era proporțională cu scopul legitim urmărit.

Ori, Curtea amintește din nou că autoritățile au lăsat să treacă peste patru ani fără a adopta măsuri în vederea plății despăgubirilor stabilite în beneficiul reclamanților pentru bunurile naționalizate și că a constatat că reclamanții nu aveau nici-o perspectivă imediată de a încasa sumele la care au dreptul. Contrar spuselor Guvernului, Curtea nu consideră necesar să se aștepte patru ani pentru a concluziona asupra lipsei de proporționalitate a acestei ingerințe cu scopul legitim urmărit (a se vedea *Almeida Garrett, Mascarenhas Falcão și alții*, citat anterior, § 54, invocat de Guvern).

Fără a ignora complexitatea procesului declanșat de stat în vederea reparării pierderii proprietății, Curtea consideră că faptul pentru reclamanți de a nu putea primi despăgubirile în ciuda stabilirii lor de către tribunal și de a nu avea o certitudine în privința datei la care le vor putea încasa, i-a făcut pe aceștia să sufere o greutate disproporțională și excesivă incompatibilă cu dreptul la respectarea bunurilor lor garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1.

43. Prin urmare, în cazul în speță s-a încălcat această dispoziție în cele două cazuri analizate de Curte.

III. ASUPRA APLICĂRII ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

44. În temeiul articolului 41 al Convenției,

“Dacă Curtea declară că s-au încălcat Convenția sau Protocoalele sale și dacă dreptul intern al Înaltei Părți contractante nu permite să se șteargă decât incomplet consecințele acestei încălcări, Curtea acordă părții vătămate, dacă este cazul, o reparație echitabilă”.

A. Dauna

45. Reclamanții cer cu titlu de prejudiciu material în același timp 750.455 euro (EUR) reprezentând valoarea actualizată a bunurilor în cauză și 1.947.390 EUR reprezentând lipsa de câștig începând de la data naționalizării respectivelor bunuri, prezentând calcule detaliate pentru a justifica aceste sume. Ei consideră că au suferit un prejudiciu moral dar lasă la aprecierea Curții în ceea ce privește reparația.

În observațiile lor suplimentare reclamanții cer 2.234.850 EUR cu titlu de prejudiciu material, din care 1.124.857 EUR pentru lipsa de câștig începând de la data

naționalizării până în mai 2002, 934.992 EUR pentru valoarea reactualizată a sumei stabilite prin sentința din 23 mai 2002 și 175.000 EUR pentru utilajul distrus.

46. Bazându-se pe cauza *Constandache citată anterior*, Guvernul consideră că reclamanții nu sunt îndreptățiți să primească contravaloarea imobilului și lipsa de câștig. În orice caz, el contestă modalitățile de calcul ale daunelor de către reclamanți. În opinia Guvernului, suma fixată de tribunal la 23 mai 2002 reactualizată conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică se ridică în decembrie 2003 la 16.290.781.949 ROL. Trebuie în fine menționat că sumele acordate prin sentința din 23 mai 2002 nu sunt plătibile înainte de adoptarea legii speciale în materie.

47. Curtea consideră că problema aplicării articolului 41 asupra acestui punct nu se pune în acest caz, astfel încât trebuie păstrată și trebuie stabilită în termen de șase luni începând de la data la care această hotărâre va deveni definitivă procedura ulterioară ținând de asemenea cont de eventualitatea unui acord între statul pârât și interesați (articolul 75 §§ 1 și 4 al reglementării Curții).

B. Cheltuieli și taxe

48. Reclamanții cer de asemenea 15.000.000 ROL pentru cheltuielile și taxele plătite în fața instanțelor interne, și anume deplasările la audieri, cheltuielile pentru expertize și taxele de justiție. Ei au prezentat chitanțe în sumă de 1.474.000 ROL.

49. Guvernul nu a făcut cunoscută poziția sa în privința acestor cereri.

50. Conform jurisprudenței curții, un reclamant nu poate obține rambursarea cheltuielilor și taxelor sale decât în măsura în care li se stabilește existența reală, necesitatea și caracterul rezonabil al procentului lor. În cazul în speță și ținând cont de elementele aflate în posesia sa și de criteriile mai sus menționate, Curtea consideră că este

rezonabilă suma de 100 EUR cu titlu de cheltuieli și taxe pentru procedura națională și o acordă reclamantilor.

C. Dobânzi moratorii

51. Curtea consideră adecvat să bazeze rata dobânzilor moratorii pe baza ratei dobânzii facilității de împrumut marginal a Băncii centrale europene majorată cu un procent de trei puncte.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. Declară cererea admisibilă;
2. Decide că s-a încălcat articolul 6 § 1 al Convenției;
3. Decide că s-a încălcat articolul 1 al Protocolului nr.1;
4. Decide că problema aplicării articolului 41 al Convenției nu se regăsește în ceea ce privește stabilirea reparației pentru încălcările constatate în cazul în speță;
în consecință,
 - a) o păstrează în întregime;
 - b) invită Guvernul și reclamantii să-i adreseze în scris, în termen de șase luni începând din ziua în care hotărârea va deveni definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, observațiile lor asupra acestei chestiuni și în special să o informeze asupra oricărui acord la care ar putea ajunge;
 - c) păstrează procedura ulterioară și delegă președintelui camerei sarcina de a o stabili la nevoie;
5. Decide
 - a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantilor, în termen de trei luni începând din ziua în care hotărârea va deveni definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al

Convenției, 100 EUR (unasută euro) drept cheltuieli și taxe plătite în fața instanțelor interne, plus orice sumă care ar putea fi datorată cu titlu de impozit;

- b) că începând de la expirarea respectivului termen și până la plată, aceste sume se vor mări cu o dobândă simplă la o rată egală cu cea de împrumut marginal a Băncii centrale europene aplicabil în această perioadă, mărit cu un procent de trei puncte;

Redactată în franceză, apoi comunicată în scris la data de 19 octombrie 2006 cu aplicarea articolului 77 §§ 2 și 3 al regulamentului.

Vincent Berger

Boštjan M. Zupancic

Grefier

Președinte